

Oorlog met Irak: verwoestende effecten voor mens en milieu

Lessen uit de Golfoorlog

De gevolgen van de eerste Golfoorlog op mens en milieu waren enorm. Ongeveer 100.000 Irakese soldaten en 40.000 tot 80.000 Irakese burgers vonden de dood als direct gevolg van de oorlog. De overlevenden kregen te maken met diverse ontberingen: Elektriciteits- en watervoorziening, riolering, voedselopslag en -distributie waren vernietigd. Voor de overlevenden betekent dit ernstige ondervoeding, ziektes en vroege dood.

Mens en milieu

Tussen de zes en acht miljoen vaten olie zijn opzettelijk geloosd in Perzische Golf; de ernstigste olievervuiling ter wereld ooit. 600 opzettelijk verwoeste Koeweitse oliebronnen legde een deken van roet, gas en chemicaliën over de golfregio, die lucht, aarde- en zeemilieu aantastte. Dit leidde direct tot ademhalingsproblemen bij de lokale bevolking en veroorzaakt nog steeds bij de mensen die aan deze vervuiling hebben blootgestaan ernstige lange termijn effecten zoals geboortefwijkingen en kanker. De rook had verder een daling van de temperatuur van het zeewater tot gevolg. Dit had weer gevolgen voor de visserij en andere gevoelige ecosystemen.

Vitale gebieden zoals baaien en wadden liepen vol olie, waardoor de flora en fauna werd aangetast. Geschat wordt dat tienduizenden vogels als een direct gevolg van de oorlog zijn gestorven, en talloze andere vogels hebben net als mensen te lijden van de chronische effecten van de olievervuiling. De voedselgronden voor meer dan honderdduizend wad- en trekvogels zijn verloren gegaan en enkele populaties herstellen slechts langzaam. De garnalenvisserij nam direct na de oorlog in omvang af tot ongeveer 1% van het niveau van voor de oorlog.

Leefomgeving

Het land zelf heeft zowel fysiek als biologisch ernstig te lijden gehad van de militaire aanval. Bombardementen hebben de bovenste laag van de aarde en daarmee ook de vegetatie vernietigd. Tanks hebben de woestijngrond samengedrukt en bemoeilijken zo het herstel van de vegetatie. Militaire troepen hebben grote hoeveelheden afval, giftige stoffen en miljoenen kubieke meters rioolresten achtergelaten in de grond.

De huidige crisis in Irak

Het grootste gedeelte van de gezondheids-, water-, elektriciteits- en rioleringsystemen in Irak is nog altijd onbruikbaar. Voedselvoorziening is gerantsoeneerd en gevoelig voor wanorde en een machtsvacuüm. De droogte in Irak van de afgelopen drie jaar maakt de voedselsituatie alleen maar erger. De Tigris, de belangrijkste waterbron voor de Irakezen, wordt gebruikt als riool en de meeste waterzuiveringsfabrieken werken niet. Waterputten en watertanks zijn stuk. De elektriciteitsvoorziening is nog altijd aangetast. De sancties van de Verenigde Naties maken het voor de Irakezen sinds 1990 zeer moeilijk onderdelen te bestellen en de schade te repareren.

Als gevolg hiervan zijn miljoen Irakezen ondervoed. Volgens Oxfam worden vooral kinderen getroffen. In de afgelopen tien jaar is de kindersterfte gestegen tot 160%, het hoogste kindersterfte cijfer dan in welk ander land ook.

Gevolgen van een nieuwe oorlog

De ernst van de gevolgen van een oorlog tegen Irak hangt volledig af van welke doelen worden getroffen. Als industriële locaties worden aangevallen dan valt te vrezen voor chemische vervuiling als het gevolg van lekkages of de verbranding van chemische voorraden.

Het aanvallen van olievelden, of het opzettelijke saboteren ervan, zal net als bij de vorige Golfoorlog leiden tot enorme branden, rookontwikkeling en olievervuiling op land. De opzettelijke vervuiling door olie kan op dezelfde schaal voorkomen als in 1991. Maar dit zal ernstiger

gevolgen hebben omdat het nog herstellende ecosysteem extra kwetsbaar is.

Het bombarderen van nucleaire installaties en/of het gebruik van nucleaire wapens tijdens de oorlog leiden zonder twijfel tot verspreide radioactieve vervuiling. Dit zal de toch al kwetsbare voedselketen in Irak nog verder bemoeilijken.

De schade door chemische en biologische wapens hangt af van het type wapens dat wordt gebruikt en van de doelen die worden aangevallen. Chemische wapens doden veel mensen en dieren direct. Daarnaast hebben chemische wapens enorme lange termijn effecten op mens en milieu. Dit kan in de getroffen gebieden leiden tot een complete afbraak van de maatschappij. Hetzelfde geldt voor biologische wapens zoals miltvuur.

Vernietiging van de watervoorziening en riolering hebben microbiologische effecten op het zeemilieu en veroorzaken gezondheidsproblemen op burgers in de vorm van meer darminfecties en parasieten.

Bronnen:

* The Gulf War:

Price, A.R.G., Robinson, J.H., [editors] (1993) The 1991 Gulf War: Coastal and Marine Environmental Consequences. Marine Pollution Bulletin 27.380pp

Gulf Environment Briefing: A Greenpeace report concerning possible environmental threats posed by the Gulf War.

On Impact:

Modern Warfare and the Environment, A Case Study of the Gulf War: A Greenpeace study prepared for a "Fifth Geneva" Convention on the Protection of the Environment in Time of Armed Conflict

Iraq Since the War:

Iraq: On the Brink of Disaster: A report by Oxfam on current conditions in Iraq.

Our Common Responsibility: The Impact of a New War on Iraqi Children: Oxfam report describing the status and vulnerabilities of children in Iraq.

War with Iraq:

Costs, Consequences and Alternatives: An analysis by the American Academy of Sciences that proposes alternatives to war.